

Benjamin Koppel:

Jeg tester mit syn alt for sjældent

Midt i Bogforums virvar møder vi jazzmusikeren, komponisten og forfatteren, der som stærkt nærsynet er fuldstændig afhængig af sine briller. Det fører til en livlig samtale om, hvordan hans nærsynethed har været med til at forme ham, og om hvordan det er at leve med stærkt nærsyn i dagligdagen.

AF **Pernille Kaas Nordstrøm**, journalist

FOTO **Kasper Witte**, Büro Jantzen

Benjamin Koppels dårlige syn har lært ham at fokusere sin opmærksomhed. Han har altid været ekstremt god til at koncentrere sig om det, han sidder og laver, og kan lukke alt andet ude. Den evne til fokus bruger han i alt, hvad han laver kreativt og musikalsk.

Hvordan er dit syn, Benjamin?
Jeg har -9,75 på det ene øje, -10,5 på det andet og en let bygningsfejl på det ene. Nærsynetheden er nedarvet fra den del af familien, der stammer fra de polske jøder, og rammer særligt drengebørnene. Min far, Anders Koppel, og min farfar, Herman D. Koppel, nåede henholdsvis -12 og -13 i brillestyrke, da de blev opereret på deres ældre dage og nærmest fik perfekt syn.

Har du selv overvejet at blive opereret?

Nej. Dels er der jo en risiko, og jeg er generelt lidt modstander af at operere noget, der ikke nødvendigvis skal opereres. Og dels har jeg haft brillerne på næsen, siden jeg var fem år, så nu er de ligesom blevet en del af mig og en del af mit brand. Men hvis det engang bliver nødvendigt, så må jeg se på det til den tid.

Hvordan har du det med at være stærkt nærsynet?

Det er jo mit livsvilkår, og jeg trives egentlig rigtig godt med det. Når jeg tager brillerne af og rammer puden om aftenen, så er der bare slukket. Og som nærsynet har man jo et meget bedre syn end andre, når tingene kommer helt tæt på. Så jeg holder virkelig af at tage brillerne af og føre et billede eller en tekst helt op i snuden. Det er sådan et lille indbygget forstørrelsesglas, jeg har.

Hvornår opdagede du, at dit syn ikke var normalt?

Da jeg var barn, begyndte jeg at gå ind i ting, og så fik jeg briller,

Det er virkelig vigtigt at få testet synet løbende, for synet er enormt sårbart i den her verden, der er så visuel, understreger Benjamin Koppel.

Da jeg var barn, begyndte jeg at gå ind i ting, og så fik jeg briller

da jeg var omkring fem år gammel. Dengang var mit syn måske -2,5, men optikeren forudså, at det nok ville blive ligesom min fars hen over de næste 10-15 år. Og det fik han ret i, så jeg lærte ham rigtig godt at kende, når jeg nærmest hvert år skulle ned og have nye briller.

Hvordan oplevede du den situation som barn?

Det var fantastisk pludselig at kunne se rigtig, og sådan har jeg det stadig, når jeg er nede og få lavet nye briller. Men særligt som barn var der masser af situationer, hvor det var superirriterende. Jeg gik en kort periode på en folkeskole, hvor jeg blev mobbet helt sindssygt, fordi jeg var boglig, rødhåret og havde stærke briller. Et Kinder-æg af oplagte mobbeemner i 70'erne. På naturlegepladsen fik jeg nærmest dagligt buksevand af Danny og Brian, og så tog de mine briller og stak dem

i munden på gederne. Det var helt Ole Lund Kirkegaard-agtigt og selvfølgelig på alle måder ufedt at stå der og lede efter sine briller. Det er mit brilletraume.

Hvordan har de oplevelser præget dig?

Det har nok medvirket til, at jeg søgte hen, hvor der var et frirum til at være den, jeg nu var. Og det har helt sikkert betydet, at jeg bliver meget indigneret, når jeg oplever racisme,

undertrykkelse og alt sådan noget. Netop fordi jeg selv har oplevet en mikroskopisk del af det i mit eget liv ved at blive mobbet for at se ud, som man gør. Så jeg kæmper mod uretfærdighed, når jeg møder den.

Hvordan har dit syn begrænset dig i dit liv?

Jeg har aldrig været særlig sportslig, for man lærer hurtigt, at det ikke er det vigtigste at vinde, men at passe på brillerne. Jeg har heller aldrig stået på ski og kan faktisk dårligt svømme. Jeg kan jo ikke orientere mig i vand uden briller, og når jeg har dem på, er jeg vildt bange for at miste dem i dybet.

Når man er så afhængig af sine briller, har man så altid 'backupbriller' med?

Det har jeg nu! For ti år siden lærte jeg det på den hårde måde. Jeg var på Læsø, da brillestangen knækkede, og så gik der nogle dage, hvor de var sat sammen med tape og en lille træpind. Så nu køber jeg altid to par briller ad gangen. Jeg har også prøvet, at brillerne knækkede lige før en stor koncert i udlandet, og der havde jeg heldigvis mine backupbriller med.

Hvornår 'møder du muren' rent synsmæssigt i din hverdag?

Det er svært at sige, om det skyldes nærsyn eller klodsethed eller en fin kombination af begge, men jeg skærer mig tit i fingrene, når jeg laver mad, og banker tæerne ind i stole. Da vi skulle have nyt køkken, var jeg meget insisterende omkring, at emhætten skulle integreres ned i bordpladen. For selv i et køkken, jeg kender godt, banker jeg altid hovedet ind i emhætten, fordi mit perifere syn er dårligt, og mit fokus retter sig nedad mod den mad, der er foran mig. Og så oplever jeg nok også

hurtigere en træthed i øjnene og er dårligere til at se i mørke end andre. Derfor kan det også være lidt hårdt for øjnene at køre hjem fra koncerter om aftenen.

Er der også nogle fordele ved at se, som du gør?

Ja, for man lærer at fokusere sin opmærksomhed, når man har et dårligt syn. Jeg har altid været sindssygt god til at koncentrere mig om det, jeg sidder og laver, og lukke alt andet ude, og det tror jeg, at mit syn har været medvirkende til. Den evne til fokus har jeg brugt i alt, hvad jeg laver kreativt og musikalsk.

Hvor tit får du testet dit syn som voksen?

Alt for sjældent. Jeg er i virkeligheden nok lidt for sjusket med det. Det er jo fantastisk at have det optimale syn, ikke mindst i mit arbejdsliv, hvor jeg både skriver og læser noder. Men nogle gange bliver jeg så optaget af både de kunstneriske processer og al lavpraktikken, at jeg glemmer at passe på synet og få det tjekket. Det er nok en ting, man burde have styr på, når man snart bliver 50 år, men der er stadig noget at lære.

Frygter du for, hvordan dit syn bliver i fremtiden?

Nej, jeg lever meget i nuet, og man må tage, hvad der kommer, når det kommer. Men jeg har fået et nyt problem, så jeg skal snart tjekkes igen. Nogle gange står mit perifere syn og flimrer lidt, som om der løber vand ned. Og så skal jeg have kigget på trykket i øjet, for både min mor og morfar havde problemer med forhøjet tryk. Det er jo bare virkelig vigtigt at få testet sådan nogle ting løbende, for synet er jo enormt sårbart i den her verden, der er så visuel. ■

Om

Benjamin Koppel er født i 1974, gift og far til to piger. Han er en anerkendt jazzmusiker og komponist og har siden sin pladedebut som 18-årig medvirket på et utal af danske og internationale album samt turneret i hele verden. Forfatter til den anmelderroste roman 'Annas sang'. Sammen med komiker Lars Hjortshøj turnerer han også med showet 'Jazz og jokes', og sammen har de to også udgivet samtalebogen 'Halvt fuldendt'.

